

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Arabską Republiką Egiptu o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych,

sporządzona w Kairze dnia 17 maja 1992 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 17 maja 1992 r. została sporządzona w Kairze Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Arabską Republiką Egiptu o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Arabską Republiką Egiptu o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych

Rzeczpospolita Polska i Arabska Republika Egiptu

pragnąc rozwijać i umacniać więzy przyjaźni i współpracy między obu Państwami,

w trosce o uregulowanie swoich stosunków w dziedzinie współpracy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych oraz o poprawę stosunków w zakresie udzielania pomocy prawnej przez ułatwienie dostępu do organów wymiaru sprawiedliwości, uproszczenie i przyspieszenie postępowania oraz zapewnienie uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych,

uzgodniły następujące postanowienia:

Część I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Dostęp do sądów; zwolnienie od kaucji

1. Obywatele każdego z Państw mają na terytorium drugiego Państwa, na takich samych warunkach jak jego obywatele, swobodny i nieskrępowany dostęp do sądów w celu ochrony swoich praw i interesów oraz korzystają tam z takiej samej ochrony prawnej.

2. Obywatele ci korzystają w szczególności ze zwolnienia od złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów postępowania i kosztów sądowych, na takich samych zasadach jak obywatele tego Państwa.

Artykuł 2

Osoby prawne

Postanowienia artykułu 1 stosuje się do osób prawnych, utworzonych zgodnie z prawem lub dopuszczonych do działania na terytorium jednego z Państw, które mają tam swoją siedzibę, z zastrzeżeniem zgodności ich utworzenia i działania z porządkiem prawnym drugiego Państwa.

Artykuł 3

Definicja

Wyrażenie „sądy” w rozumieniu niniejszej umowy oznacza wszystkie organy, niezależnie od ich nazwy, które właściwe są w sprawach cywilnych i handlowych.

Zwolnienie od kosztów

Artykuł 4

Obywatele jednego Państwa korzystają na terytorium drugiego Państwa ze zwolnienia od kosztów sądowych na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa.

Artykuł 5

Do wniosku o zwolnienie od kosztów należy dołączyć zaświadczenie o sytuacji materialnej wnioskodawcy, stwierdzające niewystarczalność jego dochodów. Dokument ten jest wydawany wnioskodawcy przez organy właściwe ze względu na jego miejsca zwyczajnego pobytu lub przedstawicielstwo dyplomatyczne albo urząd konsularny Państwa, którego jest on obywatelem, jeżeli wnioskodawca przebywa w państwie trzecim.

Organ wezwany może, o ile uzna to za celowe, zażądać dodatkowych informacji o sytuacji materialnej wnioskodawcy od organów Państwa, którego jest obywatelem, w szczególności w wypadku, gdy dana osoba przebywa w Państwie wezwanym. Organ wezwany zawiadamia te organy o wszelkich trudnościach związanych z badaniem wniosku i o podjętej decyzji.

Artykuł 6

Wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych wraz z dołączonymi do nich dokumentami mogą być przekazywane:

- bezpośrednio do właściwego organu Państwa wezwanego, który ma rozpoznać wniosek, jeżeli wnioskodawca przebywa na terytorium tego Państwa;
- za pośrednictwem organów centralnych określonych w artykule 14;
- w drodze dyplomatycznej lub konsularnej, jeżeli dana osoba przebywa na terytorium państwa trzeciego.

Artykuł 7

Czynności organów właściwych do przekazywania, przyjmowania i podejmowania decyzji dotyczących wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych są dokonywane bezpłatnie. Rozstrzygnięcie wniosków o zwolnienie od kosztów ma miejsce możliwie szybko.

Artykuł 8

Wykonanie orzeczeń o kosztach

1. Wniosek o wykonanie orzeczenia o kosztach powinien być złożony w sądzie, który orzekał w sprawie w pierwszej instancji; sąd ten przekazuje wniosek właściwemu organowi drugiego Państwa w trybie określonym w artykule 14.

2. Wniosek o wykonanie orzeczenia o kosztach może być również złożony przez zainteresowaną stronę bezpośrednio w sądzie drugiego Państwa.

Artykuł 9

Wymiana informacji prawnych

Ministerstwa Sprawiedliwości obu Państw zobowiązują się do przekazywania sobie wzajemnie, na wniosek, wszelkich informacji o przepisach prawnych, niezbędnych dla stosowania niniejszej umowy.

Dokumenty urzędowe

Artykuł 10

Dokumenty urzędowe sporządzone na terytorium jednego z Państw posiadają na terytorium drugiego Państwa, z zastrzeżeniem ich zgodności z porządkiem publicznym, taką samą moc urzędową jak odpowiednie dokumenty sporządzone na terytorium tego Państwa.

Artykuł 11

Dokumenty wydane przez organy sądowe lub administracyjne jednego z Państw w ramach ich właściwości są zwolnione od legalizacji lub innych podobnych formalności w wypadku posługiwania się nimi na terytorium drugiego Państwa. Dokumenty takie powinny zawierać podpis i pieczęć urzędową organu uprawnionego do ich wydania. W wypadku wątpliwości co do autentyczności dokumentu czynności sprawdzające są dokonywane za pośrednictwem organów centralnych.

Część II

POMOC PRAWNA

Artykuł 12

Przedmiot pomocy prawnej

1. Właściwe organy obu Państw udzielają sobie wzajemnie pomocy prawnej w sprawach określonych w niniejszej umowie.

2. Pomoc prawna obejmuje dokonywanie czynności procesowych, a w szczególności doręczanie pism, przesłuchiwanie świadków i biegłych oraz przekazywanie dokumentów.

Artykuł 13

Odmowa udzielenia pomocy prawnej

Organ wezwany może odmówić udzielenia pomocy prawnej, jeżeli uzna, że mogłoby to naruszyć porządek publiczny Państwa wezwanego. W wypadku odmowy wykonania wniosku Ministerstwo Sprawiedliwości Strony wezwanej zawiadamia niezwłocznie Ministerstwo Sprawiedliwości Strony wzywającej, podając przyczyny odmowy pomocy prawnej.

Artykuł 14

Tryb porozumiewania się

Sądy obu Państw przekazują sobie wzajemnie wnioski o udzielenie pomocy prawnej wraz z dołączonymi do nich dokumentami za pośrednictwem ich Ministerstw Sprawiedliwości lub w drodze dyplomatycznej.

Artykuł 15**Koszty**

Wykonanie wniosku o udzielenie pomocy prawnej nie powoduje obowiązku zwrotu żadnych kosztów, z wyjątkiem wynagrodzenia biegłych i tłumaczy.

Artykuł 16**Tryb konsularny**

Postanowienia artykułu 14 nie wyłączają obu Państwom możliwości bezpośredniego wykonywania, bez stosowania środków przymusu, przez ich przedstawicielstwa dyplomatyczne lub urzędy konsularne wniosków o udzielenie pomocy prawnej, dotyczących przesłuchiwanie lub doręczenia dokumentów swoim własnym obywatelom. W wypadku kolizji ustawodawstw, obywatelstwo osoby, która ma być przesłuchana, ustala się według prawa tego Państwa, w którym wniosek ma być wykonany.

Artykuł 17**Warunki formalne wniosku**

1. Wnioski o udzielenie pomocy prawnej powinny zawierać oznaczenie:

- a) organu wzywającego;
- b) dokumentu, który ma być doręczony;
- c) nazwisk i innych informacji dotyczących stron;
- d) nazwiska i adresu osoby, której mają być doręczone dokumenty.

2. Wnioski o udzielenie pomocy prawnej określone w niniejszej umowie powinny być sporządzone w dwóch egzemplarzach w języku Państwa wzywającego. Ponadto do wniosku należy dołączyć dwa egzemplarze tłumaczenia wniosku na język Państwa wezwanego. W wypadku trudności z dokonaniem tłumaczenia na język Państwa wezwanego, dopuszcza się tłumaczenie na język francuski lub angielski.

Artykuł 18**Doręczanie dokumentów**

1. Jeżeli dokument, który ma być doręczony, został sporządzony w języku Państwa wezwanego lub zostało do niego dołączone tłumaczenie na ten język, sąd wezwany dokonuje doręczenia stosując własne przepisy prawne.

2. Jeżeli warunki określone w ustępie 1 nie zostały spełnione, dokument jest doręczany adresatowi tylko wówczas, gdy przyjmie go dobrowolnie.

3. Na wniosek sądu wzywającego sąd wezwany może dokonać doręczenia w szczególny sposób wskazany przez sąd wzywający, jeżeli nie jest to sprzeczne z zasadami prawa Państwa wezwanego.

Artykuł 19**Ustalenie adresów**

Jeżeli miejsce zamieszkania adresata pism lub inne informacje dotyczące tej osoby zostały podane nieprawidłowo, niedokładnie lub w sposób niewystarczający, sąd wezwany podejmie w miarę możliwości starania o wykonanie wniosku. Może on w tym celu zażądać od sądu wzywającego dodatkowych informacji dla ustalenia tożsamości danej osoby lub jej miejsca zamieszkania.

Artykuł 20**Dowód doręczenia**

Dowód doręczenia sporządza się w postaci poświadczenia odbioru, zawierającego datę, podpisy osoby, która dokonała doręczenia, oraz adresata, jak również pieczęć sądu, który dokonał doręczenia, lub w postaci zaświadczenia sądu, określającego miejsce, sposób oraz datę dokonania doręczenia.

Artykuł 21**Przekazywanie wniosków o udzielenie pomocy prawnej, innych niż wnioski o doręczenie dokumentów**

Jeżeli organ wezwany do wykonania wniosku o udzielenie pomocy prawnej, innego niż wniosek o doręczenie dokumentów, jest niewłaściwy, przekazuje on z urzędu wniosek organowi właściwemu, zawiadamiając o tym niezwłocznie organ wzywający.

Artykuł 22**Wykonanie wniosków o udzielenie pomocy prawnej, innych niż wnioski o doręczenie dokumentów**

1. Organ wezwany, który wykonuje wniosek o udzielenie pomocy prawnej, inny niż wniosek o doręczenie dokumentów, stosuje prawo swojego Państwa w zakresie formy wykonania i stosowania środków przymusu. Jednakże na wyraźny wniosek organu wzywającego organ wezwany może wykonać wniosek w szczególny sposób, o ile nie jest to sprzeczne z prawem Państwa wezwanego. Wniosek powinien być wykonany możliwie szybko.

2. Na wniosek organu wzywającego jest on zawiadamiany przez organ wezwany o terminie i miejscu wykonania wniosku o udzielenie pomocy prawnej, innego niż wniosek o doręczenie, tak aby zainteresowane strony oraz w stosownych wypadkach ich przedstawiciele mogli być przy tym obecni.

Artykuł 23**Ochrona małoletnich**

W postępowaniu dotyczącym ochrony osób małoletnich właściwe organy obu Państw, z zastrzeżeniem zgodności z porządkiem publicznym:

- a) przekazują sobie wzajemnie, na wniosek, wszelkie informacje dotyczące środków podjętych w zakresie ochrony osób małoletnich, wykonywania tych środków oraz warunków środowiskowych tych osób;
- b) współpracują w zakresie przyznania i realizacji prawa do kontaktów osobistych tego z rodziców, który nie sprawuje bezpośredniej pieczy nad dzieckiem, tak aby były realizowane warunki określone przez ich właściwe organy w zakresie wykonywania i swobodnego korzystania z prawa do osobistych kontaktów, jak również zobowiązania przyjęte w tym zakresie przez zainteresowane osoby.

Część III**UZNAWANIE I WYKONYWANIE ORZECZEŃ****Artykuł 24****Zakres stosowania**

1. Postanowienia niniejszej części stosuje się do uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych po wejściu w życie

niniejszej umowy przez sądy obu Państw w sprawach cywilnych i handlowych, z wyjątkiem orzeczeń wydanych w sprawach rodzinnych.

2. Postanowienia te stosuje się również do orzeczeń wydanych przez sądy obu Państw w sprawach karnych w części dotyczącej odszkodowania i zwrotu majątku.

3. Postanowień tych nie stosuje się do orzeczeń wydanych przeciwko jednemu z Państw, orzeczeń z zakresu prawa układowego, prawa upadłościowego lub w postępowaniach podobnego rodzaju.

Artykuł 25

Przesłanki uznawania i wykonania orzeczeń

1. Orzeczenia wydane w sprawach spornych i niespornych przez sądy jednego z Państw są uznawane na terytorium drugiego Państwa, jeżeli spełniają następujące warunki:

- sąd, który wydał orzeczenie, był właściwy na podstawie prawa Państwa, na którego terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane,
- orzeczenie jest prawomocne, a w sprawach dotyczących wykonania — także wykonalne, według prawa Państwa, w którym zostało wydane,
- strony były prawidłowo wezwane i zastąpione lub uznane za uchylające się od stawienia,
- orzeczenie nie jest sprzeczne z porządkiem publicznym Państwa, na którego terytorium ma być uznane i wykonane,
- w Państwie, na którego terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane, nie toczy się między tymi samymi stronami postępowanie o to samo roszczenie, wszczęte, zanim orzeczenie sądu zagranicznego stało się prawomocne; w Państwie, na którego terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane, sprawa nie została już prawomocnie osądzona; w Państwie, na którego terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane, nie zostało już uznane lub wykonane orzeczenie sądu innego państwa w sprawie między tymi samymi stronami i o to samo roszczenie.

2. Nie można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia jedynie z tego powodu, że sąd nie zastosował prawa właściwego na podstawie ustawodawstwa Państwa, na którego terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane, chyba że chodzi o orzeczenia dotyczące stanu cywilnego lub zdolności do czynności prawnych własnych obywateli.

Artykuł 26

Tryb uznawania i wykonywania

1. Orzeczenia wydane w jednym Państwie są uznawane i wykonywane w drugim Państwie zgodnie z prawem Państwa, na którego terytorium orzeczenie to ma być uznane i wykonane.

2. Uznania lub zezwolenia na wykonanie można udzielić częściowo, co do niektórych tylko rozstrzygnięć zawartych w orzeczeniu.

Artykuł 27

Warunki formalne wniosku

1. Strona, która powołuje się na wydane orzeczenie i wnosi o jego uznanie i wykonanie, powinna przedłożyć:

- odpis orzeczenia spełniający warunki niezbędne dla jego autentyczności,

- oryginał dowodu doręczenia orzeczenia lub inny dokument zastępujący doręczenie,
- poświadczenie prawomocności orzeczenia i, jeżeli wniosek dotyczy wykonania, stwierdzenie wykonalności orzeczenia,
- w wypadku gdy strona uchylła się od stawienia — uwierzytelniony odpis skierowanego do niej wezwania i inne dowody stwierdzające, że wezwanie to otrzymała we właściwym czasie,
- tłumaczenie wniosku oraz wyżej wymienionych dokumentów na język Państwa wezwanego.

Artykuł 28

Akty notarialne

1. Jeżeli akt notarialny lub dokument urzędowy zrównany z aktem notarialnym nadaje się do wykonania w drodze egzekucji w Państwie, w którym został sporządzony, sąd drugiego Państwa udzieli zezwolenia na jego wykonanie zgodnie ze swoim prawem.

2. Udzielenie zezwolenia na wykonanie nastąpi po ustaleniu, że akt notarialny spełnia wszystkie warunki autentyczności w Państwie, w którym został sporządzony, oraz że postanowienia aktu, które mają być wykonane, nie są sprzeczne z porządkiem publicznym Państwa, na którego terytorium złożono wniosek o zezwolenie na wykonanie.

Część IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 29

Rozbieżności dotyczące interpretacji i stosowania niniejszej umowy będą rozstrzygane między Ministerstwami Sprawiedliwości obu Państw lub w drodze dyplomatycznej.

Artykuł 30

Każde z Państw notyfikuje drugiemu Państwu zakończenie procedury przewidzianej przez jego Konstytucję lub inne przepisy prawne dla nabrania mocy obowiązującej przez niniejszą umowę, która wejdzie w życie sześćdziesiątego dnia następującego po dacie otrzymania ostatniej notyfikacji.

Artykuł 31

Każde z obu Państw może w każdej chwili wypowiedzieć niniejszą umowę, przekazując drugiemu Państwu w drodze dyplomatycznej notyfikację o wypowiedzeniu umowy; w takim wypadku wypowiedzenie będzie skuteczne po upływie roku od daty otrzymania takiej notyfikacji.

Sporządzono w Kairze dnia 17 maja 1992 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, arabskim i francuskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W razie rozbieżności tekst w języku francuskim będzie rozstrzygający.

Na dowód czego pełnomocnicy obu Państw, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą umowę i opatrzyl ją pieczęciami.

Za Rzeczpospolitą Polską
K. Skubiszewski

Za Arabską Republikę Egiptu
Farouk Seif El Nasr

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 4 listopada 1992 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*